

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34461
Nom	Procediments diagnòstics i terapèutics quirúrgics
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau en Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau en Medicina	11 - Procedimientos diagnósticos y terapéuticos	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BADENES QUILES, RAFAEL	40 - Cirurgia
SABATER ORTI, LUIS	40 - Cirurgia

RESUM

L'assignatura "Procediments diagnòstics i terapèutics" engloba coneixements de fisiopatologia i pràctica clínica fonamentalment, dels temes més actuals i essencials en el tractament general del pacient quirúrgic i lesions habituals, anestèsia i reanimació, principis essencials de cirurgia maxil·lofacial i cirurgia plàstica reparadora i estètica.

L'assignatura pretén oferir una visió general de les especialitats esmentades, i adaptar els coneixements al nivell necessari per a la pràctica futura de la medicina diària, sense pretendre aprofundir en problemes complexos de debat de cadascuna de les especialitats que concorren en aquest temari.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És molt convenient que l'alumne posseïska coneixements sòlids d'anatomia humana, fisiologia humana, farmacologia i patologia general amb la finalitat de facilitar la incorporació dels coneixements que es generen amb aquesta assignatura.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1204 - Grau en Medicina

- Comprendre els fonaments d'acció, indicacions i eficàcia de les intervencions terapèutiques basant-se en l'evidència científica disponible.
- Tenir capacitat per a elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament, aplicant els principis basats en la millor informació possible i en condicions de seguretat clínica.
- Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.
- Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua posterior anàlisi, i preservar la confidencialitat de les dades.
- Tenir, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu, amb escepticisme constructiu i orientat a la investigació.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capacite per a dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, mitjans de comunicació i altres professionals.

- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Capacitat per treballar en equip i poder relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.
- Capacitat de crítica i autocrítica.
- Capacitat per comunicar-se amb col·lectius professionals d'altres àrees.
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.
- Considerar l'ètica com a valor primordial en la pràctica professional.
- Tener capacitat de treballar en un context internacional.
- Valorar la relació risc/benefici dels procediments diagnòstics i terapèutics.
- Conèixer les indicacions de les proves bioquímiques, hematològiques, immunològiques, microbiològiques, anatomopatològiques i d'imatge.
- Conèixer els fonaments de la interacció de les radiacions amb l'organisme humà.
- Saber utilitzar els diversos fàrmacs adequadament. Fàrmacs analgèsics, antineoplàsics, antimicrobians i antiinflamatoris.
- Conèixer els principis generals de l'anestèsia i la reanimació.
- Conèixer les indicacions principals de les tècniques electrofisiològiques (ECG, EEG, EMG i altres).
- Conèixer la fisiopatologia de les ferides (incloses cremades, congelacions i altres tipus de ferides). Cicatrització.
- Comprendre les característiques de l'hemorràgia quirúrgica i profilaxi tromboembòlica.
- Conèixer les indicacions quirúrgiques generals, el risc preoperatori i les complicacions postoperatories.
- Conèixer els fonaments en les transfusions i els trasplantaments.
- Conèixer els fonaments de la rehabilitació, de la promoció de l'autonomia personal, de l'adaptació funcional del i a l'entorn i d'altres procediments físics en la morbiditat, per a la millora de la qualitat de vida.
- Saber interpretar els resultats de les proves diagnòstiques del laboratori.
- Saber manejar les tècniques de desinfecció i d'esterilització.
- Saber interpretar mitjançant lectura sistemàtica imatges radiològiques.
- Saber com realitzar i interpretar un electrocardiograma i un electroencefalograma.
- Saber valorar l'estat nutricional i elaborar una dieta adequada a les diferents circumstàncies.
- Saber practicar procediments quirúrgics elementals: neteja, hemostàsia i sutura de ferides.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

En relació al bloc d'anestèsia, l'alumne ha de conèixer:

Els fonaments de l'anestèsia clínica, amb la finalitat de comprendre la importància de la incorporació selectiva de coneixements, materials i tècniques a l'optimització del resultat clínic.

Conèixer què és l'anestèsia general, els seus elements estructurals, possibilitats i elements de decisió.

Conèixer què és l'anestèsia local i regional, els seus fonaments, recursos, classificació, possibilitats i interès clínic.

Conèixer i interpretar les dades obtingudes mitjançant el monitoratge en clínica anestèsica, els seus recursos bàsics, fonaments, objectius i aplicabilitat.

Conèixer les possibles complicacions en anestèsia general i en anestèsia local i regional, com prevenir-les, com diagnosticar-les i com es poden tractar en funció del problema generat.

Conèixer els fonaments de la reanimació. Saber prioritzar l'assistència al malalt en estat greu, definir objectius, recursos necessaris i execució de tècniques bàsiques d'optimització de funcions fonamentals en el manteniment de la vida.

Conèixer, i saber executar adequadament, les maniobres de suport vital bàsic i avançat, utilitzant recursos de menor a major complexitat. Conèixer què és la "síndrome postressucitació", la seua possible expressió clínic i el maneig assistencial.

Conèixer la importància de saber identificar un quadre clínic de "dolor". Saber diferenciar els diferents tipus de dolor per les seues característiques clíniques, saber com es pot prevenir en determinats casos i com tractar-lo, de manera efectiva, utilitzant protocols perfectament definits.

En relació als continguts de cirurgia general l'alumne ha de conèixer:

Els fonaments de la cirurgia i del significat del tractament de les malalties mitjançant tècniques quirúrgiques.

Comprendre el que suposa el tractament quirúrgic i les potencials complicacions de les intervencions.

Saber realitzar una anamnesi i exploració orientada als problemes quirúrgics, així com la importància d'elaborar un judici diagnòstic.

Conèixer la resposta biològica a l'agressió quirúrgica i la seua modulació mitjançant procediments de rehabilitació multimodal.

Conèixer les bases de la valoració preoperatòria i el control postquirúrgic.

Conèixer les bases de la cirurgia oncològica.

Saber realitzar l'assistència bàsica inicial a un pacient politraumatitzat.

Conèixer la importància de l'estat nutricional en cirurgia i com se'n fa la valoració.

Conèixer les bases dels trasplantaments d'òrgans.

Reconèixer la importància de l'hemostàsia i les seues alteracions en cirurgia.

Conèixer els principis de l'asèpsia i antisèpsia i com es realitzen.

Conèixer els tipus de ferides, la seua evolució i el tractament més adequat.

Importància i gravetat de les infeccions locoregionals i el seu tractament.

Conèixer les tècniques bàsiques de lligadures i sutures més freqüents.

En relació amb Cirurgia Maxilo Facial l'alumne ha de conèixer:

Àrea de cap i cara: Conèixer els mitjans d'exploració de cap i cara. Saber fer correctament una exploració de cap i cara per descobrir alteracions i asimetries. Explorar les funcions dels parells cranials.

Àrea de la boca: conèixer els mitjans d'exploració de la cavitat oral. Saber realitzar correctament una exploració de la boca, i conèixer i explorar les funcions que mucoses, llengua i dents hi fan.

Àrea del coll: conèixer els mitjans d'exploració del coll. Saber realitzar correctament una exploració del coll coneixent les principals tumoracions i tumefaccions que poden aparèixer-hi.

Àrea de Traumatologia: maneig general i particular del traumatisme. Maneig de la gravetat i urgència del cas.

Ha d'adquirir habilitats per a la prevenció de patologies en territori maxil·lofacial.

En relació a la cirurgia plàstica

Conèixer el marc històric i conceptual d'aquesta especialitat quirúrgica, posant èmfasi en les eines, instrumentals i tècniques, implicades en el maneig adequat dels teixits.

Realitzar un examen en un pacient patològic en l'àmbit de la cicatrització, ja siga per excés (cicatrius hipertròfiques i queloidals) o per defecte (pèrdues de substància). En cadascun d'aquests supòsits, tindre capacitat per a elaborar un judici diagnòstic inicial, diferenciant en particular les indicacions no quirúrgiques de les quirúrgiques.

Conèixer els rudiments de les tècniques quirúrgiques en cada cas, així com l'aplicacions clíniques més freqüents d'aquestes.

Conèixer els procediments diagnòstics i terapèutics quirúrgics aplicables als pacients cremats.

Desenvolupar una opinió pròpia sobre els dos vessants de la cirurgia plàstica, a saber, la reparadora i l'estètica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. UNITATS TEMÀTIQUES DE TEORIA

1. Fonaments de l'anestèsia clínica. Valoració preanestèsica.
2. Anestèsia general: concepte. Elements estructurals i possibilitats.
3. Anestèsia locoregional. Concepte, classificació i possibilitats.
4. Monitoratge en anestèsia. Objectiu i possibilitats.
5. Complicacions en anestèsia. Diagnòstic i maneig assistencial.
6. Fonaments de la reanimació. Objectius assistencials en el maneig del malalt en estat greu.
7. Mesures de suport vital bàsic i avançat.
8. Dolor. Concepte. Classificació i maneig en situacions clíniques concretes.
9. Abdomen agut.
10. Traumatismes i Politraumatismes.
11. Tractament de les ferides. Cicatrització.
12. Resposta biològica a l'agressió quirúrgica. Rehabilitació multimodal (ERES).
13. Infeccions locoregionals.
14. Preparació i valoració preoperatòria i control postquirúrgic.
15. Trasplantaments d'òrgans.
16. Bases de la Cirurgia Oncològica.
17. Cirurgia Plàstica. Definició i història. Errors comuns. Tècnica atraumàtica. Cicatrització patològica. Cicatrius hipertròfiques i queloidals: diagnòstic i tractament. Pèrdues de substància: tancament per segona intenció. Cobertures I. Empelts de pell i altres empelts.
18. Cremats.
19. Cobertures II. Penjolls pediculats.
20. Cobertures III. Penjolls lliures. microcirurgia.
21. Fonaments en Cirurgia oral i maxil·lofacial. Embriologia, anatomia, fisiologia i histologia i la seua relació amb patologies.
22. Traumatologia maxil·lofacial. Fractures de mandíbula. Maneig del politraumàtic. Conceptes generals del diagnòstic i tractament de les fractures. Fractura de mandíbula: diagnòstic i tractament.
23. Lesions i tumors benignes de la cavitat oral. Diagnòstic segons la semiologia i tractament.
24. Pre-Càncer i Càncer bucal. Lesions pre-malignes i malignes en cavitat oral.

2. TALLER HABILITATS (PRÀCTIQUES DE LABORATORI)

1. Entrenament sobre maqueta en el maneig de la via aèria i ventilació. Part I.
2. Entrenament sobre maqueta en el maneig de la via aèria i ventilació. Part II.
3. RCP bàsica i avançada sobre maqueta.
4. Bases Anatòmiques i Aplicació clínica orientada a la cirurgia de les Tècniques d'Anestèsia Regional.
5. Anamnesi i exploració orientada als problemes quirúrgics. Judici diagnòstic.
6. Lligadures quirúrgiques.
7. Sutures quirúrgiques.
8. Assistència inicial al pacient politraumàtic.

3. SEMINARIS I CASOS CLÍNICS.

1. La cadena de supervivència. Anàlisi crítica de cada baula.
2. Possibilitats de maneig de la via aèria. Anàlisi crítica.
3. Anàlisi crítica de l'assistència al pacient politraumàtic.
4. Dolor postoperatori. Possibilitats de maneig. Anàlisi crítica i fonaments de la presa de decisió.
5. Casos clínics de dolor.
6. Tractament d'una ferida.
7. Tractament d'una infecció postquirúrgica.
8. Complicacions en el postoperatori immediat.
9. Protocols en cirurgia oncològica.
10. Actitud terapèutica davant la síndrome posttraumàtica. Protocols clínics.
11. Casos clínics de cirurgia reparadora: reconstrucció mamària.
12. Casos clínics de cirurgia estètica. Cirurgia plàstica vs. cirurgia estètica.
13. Principis diagnòstics i terapèutics en Cirurgia Maxil·lofacial. Confecció d'una Història Clínica. Exploracions. Generalitats de Diagnòstic i Tractament.
14. Infeccions de causa dentària. Localització i vies de propagació. Graus de severitat i fases del tractament. Prevenció.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Seminaris	30,00	100
Classes de teoria	26,00	100
Pràctiques en laboratori	19,00	100
Elaboració de treballs en grup	4,00	0
Elaboració de treballs individuals	4,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	2,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura està formada per quatre mòduls temàtics corresponents a:

Anestesiologia, Reanimació i Tractament del Dolor.

Cirurgia General.

Cirurgia Oral i Maxil·lofacial.

Cirurgia Plàstica i Reparadora.

La metodologia docent s'ajustarà a les característiques temàtiques de cada mòdul.

-Les activitats a desenvolupar seran presencials i no presencials. El contingut de l'assignatura comprén: Unitats temàtiques de teoria, Unitats temàtiques pràctiques en el Taller d'Habilitats i Seminaris o situacions clíniques concretes (casos clínics).

-Les Unitats Temàtiques de Teoria consistiran en l'exposició a l'aula, amb una duració de 50 minuts, de cadascun dels temes. A continuació es dedicaran 10 minuts per a aclarir dubtes. El suport documental, de cada unitat temàtica, es posarà a la disposició de l'alumnat a l'Aula Virtual a discreció de cada professor encarregat del tema. Es farà ús de les tutories, sempre que així es considere, per a aclarir dubtes o sol·licitar més informació sobre aquest tema.

-Les Unitats Temàtiques Pràctiques tindran com a finalitat l'adquisició de "coneixements crítics i habilitats" per a fer front als problemes clínics que requerisquen de la seua utilització. Guardaran una relació molt estreta amb les unitats temàtiques de teoria. Per a això es recorrerà a l'Aula d'Habilitats i al maneig del material "ad hoc". Cada Unitat Docent recorrerà als protocols, material i tècniques adequades per a fer front a l'assoliment de coneixements i habilitats que siguen necessàries per a abordar la possible problemàtica clínica específica.

-Els seminaris o casos clínics requeriran de l'abordatge dels problemes clínics en els seus possibles contextos. Vindrà a representar la posada en pràctica dels coneixements i habilitats adquirides en les anteriors Unitats Temàtiques (de Teoria i Aula d'Habilitats). S'entrenarà a l'alumne en l'aproximació al problema, prioritats, material necessari, tècniques a emprar i la seua justificació raonada, possibles dificultats, possibles complicacions i la seua avaluació en el temps.

- A discreció del professor, els casos clínics i unes referències bibliogràfiques relacionades es posaran a l'Aula Virtual almenys amb una setmana d'antelació perquè l'alumne puga preparar-los i fomentar la seua participació activa en les sessions dels casos.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

Avaluació teòrica: Es realitzarà mitjançant prova escrita que versarà sobre els continguts del programa teòric i tindrà com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements. Constarà de 50 preguntes de tipus test d'elecció múltiple amb 4 opcions i una única resposta vàlida. Cada pregunta encertada suma 1 punt i les fallades resten 0.33 punts. Les preguntes en blanc no sumen ni resten.

Avaluació pràctica: 40 preguntes de tipus test d'elecció múltiple amb 4 opcions i una única resposta vàlida, sumant 1 punt cada pregunta encertada i restant 0.33 punts cada pregunta fallada. Les preguntes en blanc no sumen ni resten. El contingut d'aquestes preguntes correspon als tallers d'habilitats i seminaris o casos clínics.

Per tant, l'avaluació dels continguts teoricopràctics es realitzarà mitjançant una prova escrita tipus test de 90 preguntes d'elecció múltiple (50 preguntes d'avaluació teòrica i 40 d'avaluació pràctica).

La qualificació màxima d'aquest examen conjunt de teoria i pràctica serà de 9 punts sobre 10.

Avaluació de Tallers d'Habilitats i Seminaris de Casos Clínics: L'assistència i participació tant als tallers de l'aula d'habilitats com als seminaris de casos clínics es valorarà sobre un màxim d'1 punt sobre els 10 possibles totals de l'assignatura. Es repartiran 0.045 punts per cada taller de pràctiques realitzat o seminari de casos clínics al qual s'haja assistit. Cada professor responsable del taller o seminari de casos clínics tindrà obligació de realitzar control d'assistència i a més valorarà la participació de cada alumne per a poder puntuar la nota de pràctiques.

La nota final de l'assignatura s'obtindrà sumant la nota de l'examen test teoricopràctic (màxim 9 sobre 10) i l'obtinguda per l'assistència i participació en els tallers d'habilitats (màxim 1 sobre 10). L'aprovat s'estableix en 5 punts sobre 10, tenint en compte les consideracions següents:

- **Perquè totes dues notes puguen sumar-se per a la nota final s'haurà d'obtenir en l'examen test d'elecció múltiple teoricopràctic almenys 4,5 punts sobre 9. En cas contrari, la nota de l'acta correspondrà a la nota de l'examen teòric/pràctic d'elecció múltiple SENSE sumar la nota de pràctiques.**
- **L'assistència a les pràctiques EN EL TALLER D'HABILITATS I SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS serà OBLIGATÒRIA i no es pot canviar ni de grup al qual pertany l'alumne ni de dia de la pràctica.** En cas de no poder assistir s'ha de presentar el corresponent justificant oficial (certificat mèdic o similar que justifique la no assistència) i es podrà intercanviar en tal cas amb un altre alumne/al dia de la pràctica o seminari. En cas de no assistència (encara que estiga justificada) i si no s'ha canviat la data amb un altre alumne/a (és a dir que la pràctica o l'assistència al seminari quede sense fer, encara que estiga justificat) la pràctica constarà com NO realitzada.

L'ALUMNAT REPETIDOR de l'assignatura tindrà l'opció de repetir les pràctiques i seminaris en el curs acadèmic i és el que es considera més recomanable. No obstant això, si va fer els tallers d'habilitats i seminaris en el curs immediatament anterior (2023-2024) podrà mantindre la nota de pràctiques de l'any anterior sempre que haguera realitzat almenys el 80% d'estes. En cas contrari hauria de repetir-les de nou íntegrament.

En resum, perquè l'assignatura quede aprovada l'alumne deurà:

1. **Obtindre un mínim de 4,5 punts sobre 9 en l'examen test de coneixements teòrics i pràctics.**
2. **Assistir i participar en almenys el 80% de les pràctiques i seminaris de casos clínics (6 de les 8 pràctiques del taller d'habilitats i 11 seminaris de casos clínics).**

El contingut de l'examen teoricopràctic serà el mateix per a tots els grups de l'assignatura.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura: **en el cas que algun alumne/a no realitze el mínim nombre de pràctiques (6 de les 8 pràctiques del taller d'habilitats i 11 dels seminaris de casos clínics) NO PODRÀ APROVAR L'ASSIGNATURA EN CAP DE LES CONVOCATÒRIES I HAURÀ DE REPETIR L'ASSIGNATURA AL SEGÜENT CURS.**

Es recorda als estudiants la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ANESTESIA
  - Alberto Hernández Martínez. Situaciones Clínicas en Anestesia y en Cuidados Críticos (incluye versión digital). Editorial Medica Panamericana. 2013. ISBN9788491105800.
  - Barash, P. Cahalan, M. Cullen, B. Stock, C. Stoelting, R. Ortega, R. Sharar, S. Holt, N. Anestesia Clínica. Wolters Kluwer. 2018. 8ª Edición. ISBN-13: 9788417033354.
- CIRUGIA
  - Cirugía para El Grado de Medicina. Miguelena Bobadilla, José Mª . Editorial Médica. Panamericana, S.A., 2018 ISBN:978-84-9110-059-1
- CIRUGIA ORAL Y MAXILOFACIAL
  - Cirugía oral y maxilofacial contemporánea: 6ª ed. James R. Hupp, Edward Ellis, III, and Myron R. Tucker. 2014. Editorial Elsevier. ISBN 13: 9788490224984
  - Netter. Anatomía de cabeza y cuello para odontólogos. Neil S. Norton. 2007. Ed. Elsevier Masson. ISBN: 844581785X
- CIRUGIA PLASTICA
  - Thorne CH, editor-in-chief. Grabb and Smiths Plastic Surgery. 7th ed. Lippincott Williams & Wilkins, a Wolters Kluwer business; 2014.

Complementàries

- ANESTESIA
  - MILLER ANESTESIA. 8ª edicion. 2016 Elsevier España. Madrid
  - De Andres J, Sala-Blanch X. MANUAL DE BOLSILLO DE ANESTESIA REGIONAL. TECNICAS CLASICAS Y ECOGUIADAS. 3ª Edicion. ISBN 9788494234781. 2014. Editorial CADUCEO MULTIMEDIA. 348 PAG.
  - European Resuscitation Council Guidelines. <https://cprguidelines.eu/guidelines-2020>
- CIRUGIA GENERAL.

- Charles Brunickardi F. Schwartzs Principles of Surgery. Mc Graw Hill Education. Edición 10. 2015. ISBN - 10/ISBN-13: 0071796754/978-0071796750.
  - Williams NS, OConnell PR, McCaskie AW. Bailey & Loves Short Practice of Surgery. CRC Press. Edición 27: 2018. ISBN-10/13: 1138031666/978-1138031661.
  - Pavon. Colegio Americano de Cirujanos. Soporte vital Avanzado en Trauma, ATLS. Novena Edición. https://viaaerearcp.files.wordpress.com/2017/02/atls_9a_ed-librosmedicospdf-net1.pdf
- CIRUGIA ORAL Y MAXILOFACIAL**
- Maxillofacial Surgery, 2 Volúmenes. Brennan PP, Schliephake HP, Ghali GE, Cascarini L. Saint Louis: Elsevier Health Sciences; 2016. ISBN 13: 0702060569, 9780702060564.
  - Color Atlas of Oral Cancer. K. M. K. Masthan. 2015. ISBN 13: 9789351524410
- CIRUGIA PLASTICA**
- Nelligan PC, editor-in-chief. Plastic Surgery: 6-volume set. 4th ed. Elsevier; 2017.
  - Wei F, Mardini S, editors. Flaps and Reconstructive Surgery. 2nd ed. Elsevier; 2016.
  - McGregor A, McGregor A, McGregor I. Fundamental Techniques of Plastic Surgery. 10th ed. Churchill Livingstone; 2000.
- RECURSOS e-Salut:
ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería
[<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>]
Acces Medicina
[https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
Médica Panamericana
[https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]